ÁÆTLUN UM REGLUBUNDIÐ EFTIRLIT UMHVERFISSTOFNUNAR 2021

skv. 57. gr. reglugerðar nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnaeftirlit

UMHVERFIS STOFNUN

Áætlun um reglubundið eftirlit Umhverfisstofnunar 2021

Samkvæmt 57. grein reglugerðar nr. 550/2018 skal eftirlitsaðili gera reglulega áætlanir um reglubundið eftirlit með atvinnurekstri skv. I.,VII.,IX. og X. viðauka þ.m.t. um tíðni vettvangsheimsókna fyrir mismunandi starfsemi.

Í sömu grein er ákvæði um að tímabilið milli tveggja vettvangsheimsókna skuli byggjast á kerfisbundnu mati á umhverfisáhættu viðkomandi starfsemi og skal, fyrir starfsemi samkvæmt viðaukum I og IX, ekki vera lengra en eitt ár fyrir starfsemi sem veldur mestri áhættu en þrjú ár fyrir starfsemi sem veldur minnstri áhættu. Ef eftirlit sýnir fram á verulegt brot á leyfisskilyrðum skal viðbótareftirlit fara fram innan sex mánaða frá því eftirliti. Kerfisbundið mat á umhverfisáhættu skal byggjast á a.m.k. eftirfarandi viðmiðunum:

a) mögulegum og raunverulegum áhrifum viðkomandi stöðvar á heilbrigði manna og umhverfið með tilliti til umfangs og gerðar losunar, viðkvæmni umhverfisins á staðnum og hættu á mengunarslysum,
b) skrá yfir hvernig starfsleyfisskilyrðum er fylgt eftir,
c) þátttöku rekstraraðilans í umhverfisstjórnunarkerfi ESB (EMAS) samkvæmt reglugerð um frjálsa þátttöku fyrirtækja og stofnana í umhverfisstjórnunarkerfi Evrópusambandsins (EMAS) eða í öðru sambærilegu vottuðu umhverfisstjórnunarkerfi eða Svansvottun.

Fyrirvaralaust eða annað óvenjubundið eftirlit skal fara fram til rannsóknar á alvarlegum ábendingum vegna umhverfisins, alvarlegum umhverfisslysum, óhöppum og tilvikum, þar sem reglum er ekki fylgt, eins fljótt og auðið er og eftir því sem við á, fyrir veitingu, endurskoðun eða uppfærslu leyfis.

Í 5. kafla landsáætlunar eru settar verklagsreglur fyrir samningu áætlana um reglubundið eftirlit.

Tíðni reglubundinna vettvangsferða:

Umhverfisstofnun hefur unnið áhættumat fyrir þá starfsemi sem fellur undir mengunareftirlit stofnunarinnar sem byggir á fyrirmynd áhættumats IRAM (integrated risk assessment method) sem þróuð hefur verið af samtökum Umhverfisstofnanna í Evrópu (IMPEL). Hver starfsemisflokkur er áhættumetin út frá 10 áhættuþáttum sem eiga við starfsemina. Kerfisbundin áhættumatsviðmið fyrir þá starfsemisflokka sem heyra undir eftirlit Umhverfisstofnunar má sjá á myndum 1 til 13.

Umfang	Frárennsli	Frágangur urðunarreina	Aðgengi og umgengni	Þjálfun starfsmanna, verklýsingar og viðhald þekkingar	Rýni áætlana	Skráningar	Eru vatnsverndar- eða náttúruverndarsvæði og/eða nálægt starfsstöðinni	Er íbúabyggð nálægt starfsstöðinni	Samanlagður fjöldi kvartana og mengunaróhappa á síðustu 4 árum	Umhverfisstjórnunarkerfi	Fjöldi frávika á síðustu fjórum árum	Viðhorf stjórnanda til umhverfis-mála, bregðast þeir vel við athugasemdum og frávikum	Engin starfsemi en gilt leyfi		
0. 1.000t-10.000t	0. Mælingar innan marka starfsleyfis og fullnægjandi hreinsun til staðar	0. Í lagi	0. Frágangur svæðis og umgengni fullnægjandi	0. Þjálfun reglulega tilgreind og framkvæmd	0. Regluleg rýni tilgreind og framkvæmd	0. Skráningar nýttar fyrir innri markmið	0. Fjarlægð í eitthvertl viðkvæmt svæði > 1000 m	0. Fjarlægð í eitthvertl viðkvæmt svæði > 1000 m	0. summa kvartana og óhappa = 0	-1: já (vottað ISO 14001 / EMAS eða sambærilegt)	0 frávik : -1	Gott: -1	Engin starfsemi: 0		
1. 10.000-30.000t	1. Mælingar ekki innan marka starfsleyfis en einhver hreinsun til staðar	1. Þarfnast úrbóta	1. Frágangur svæðis og umgengni þarfnast úrbóta	1. Þjálfun tilgreind og/eða ekki framkvæmd en verklýsingar til staðar	1. Rýni ekki tilgreind í áætlun og/eða ekki framkvæmd	1. Uppfylla lágmarksskilyrði starfsleyfis	1. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði > 500 m	1. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði > 500 m	1. summa kvartana og óhappa < 5	0. umhverfisstjórnunarkerfi (ekki vottun)	1-3 frávik: 0	Meðal: 0	Engin starfsemi en farið í eftirlit: 1		
2. >30.000t	2. Mælingar ekki innan marka starfsleyfisi, hafa ekki verið framkvæmdar og/eða engin hreinsun til staðar	2. Verulega ábótavant	2. Frágangur svæðis og umgengni er ófullnægjandi	2. Ekki tilgreind og eða ekki framkvæmd og verklýsingar ekki til staðar	2. Áætlanir þarfnast uppfærslu	2. Ófullnægjandi skráningar	2. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði < 500 m	2. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði < 500 m	2. summa kvartana og óhappa > 5	+1: nei	>4 frávik: +1	Slæmt: +2	Starfsemi: 1		
3	2	2	1	1	1	2	1	1	3	1	2			Samt:	Tíðni

Mynd 1: Kerfisbundið áhættumat fyrir stærri urðunarstaði

Umfang	Frárennsli	Eðli starfsemi óvirkur, virkur o.s.frv.	Aðgengi og umgengni Frágangur urðunarreina	Þjálfun starfsmanna, verklýsingar og viðhald þekkingar	Rýni áætlana	Skráningar	Eru vatnsverndar- eða náttúruverndarsvæði og/eða nálægt starfsstöðinni	Er íbúabyggð nálægt starfsstöðinni	Samanlagður fjöldi kvartana og mengunaróhappa á síðustu 4 árum	Umhverfisstjórnunarkerfi	Fjöldi frávika á síðustu fjórum árum	Viðhorf stjórnanda til umhverfis-mála, bregðast þeir vel við athugasemdum og frávikum	Engin starfsemi en gilt leyfi		
0 < 200t	0. Mælingar innan marka starfsleyfis og fullnægjandi hreinsun til staðar	0. Í lagi	0. Frágangur svæðis og umgengni fullnægjandi	0. Þjálfun reglulega tilgreind og framkvæmd	0. Regluleg rýni tilgreind og framkvæmd	0. Skráningar nýttar fyrir innri markmið	0. Fjarlægð í eitthvertl viðkvæmt svæði > 1000 m	0. Fjarlægð í eitthvertl viðkvæmt svæði > 1000 m	0. summa kvartana og óhappa = 0	-1: já (vottað ISO 14001 / EMAS eða sambærilegt)	0 frávik : -1	Gott: -1	Engin starfsemi: 0		
1. 200-500t	1. Mælingar innan marka starfsleyfis en hreinsun ekki skv. BAT	1. Þarfnast úrbóta	1. Frágangur svæðis og umgengni þarfnast úrbóta	1. Þjálfun tilgreind og/eða ekki framkvæmd en verklýsingar til staðar	1. Rýni ekki tilgreind í áætlun og/eða ekki framkvæmd	1. Uppfylla lágmarksskilyrði starfsleyfis	1. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði > 500 m	1. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði > 500 m	1. summa kvartana og óhappa < 5	0. umhverfisstjórnunarkerfi (ekki vottun)	1-3 frávik: 0	Meðal: 0	Engin starfsemi en farið í eftirlit: 1		
2. 500t-1.000t	2. Mælingar ekki innan marka starfsleyfisi, hafa ekki verið framkvæmdar og/eða engin hreinsun	2. Verulega ábótavant	2. Frágangur svæðis og umgengni er ófullnægjandi	2. Ekki tilgreind og eða ekki framkvæmd og verklýsingar ekki til staðar	2. Áætlanir þarfnast uppfærslu	2. Ófullnægjandi skráningar	2. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði < 500 m	2. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði < 500 m	2. summa kvartana og óhappa > 5	+1: nei	>4 frávik: +1	Slæmt: +2	Starfsemi: 1		
3	2	2	1	1	1	2	1	1	3	1	2			Samt:	Tíðni

Mynd 2: Kerfisbundið áhættumat fyrir minni urðunarstaði

Umfang	Afrennsli af plönum, niðurföll og hreinsun í frárennsli	Virkni og viðhald hreinsivirkja	Aðgengi og umgengni	Þjálfun starfsmanna, verklýsingar og viðhald þekkingar	Rýni áætlana	Skráningar	Eru vatnsverndar- eða náttúruverndarsvæði og/eða nálægt starfsstöðinni	Er íbúabyggð nálægt starfsstöðinni	Samanlagður fjöldi kvartana og mengunaróhappa á síðustu 4 árum	Umhverfisstjórnunarkerfi	Fjöldi frávika á síðustu fjórum árum	Viðhorf stjórnanda til umhverfis-mála, bregðast þeir vel við athugasemdum og frávikum	Engin starfsemi en gilt leyfi		
0 = < 100	0. Í lagi	0. Í lagi	0. Frágangur svæðis og umgengni fullnægjandi	0. Þjálfun reglulega tilgreind og framkvæmd	0. Regluleg rýni tilgreind og framkvæmd	0. Skráningar nýttar fyrir innri markmið	0. Fjarlægð í eitthvertl viðkvæmt svæði > 1000 m	0. Fjarlægð í eitthvertl viðkvæmt svæði > 1000 m	0. summa kvartana og óhappa = 0	-1: já (vottað ISO 14001 / EMAS eða sambærilegt)	0 frávik : -1	Gott: -1	Engin starfsemi: 0		
1. = 100-1000	1. Þarfnast úrbóta	1. Þarfnast úrbóta	1. Frágangur svæðis og umgengni þarfnast úrbóta	1. Þjálfun tilgreind og/eða ekki framkvæmd en verklýsingar til staðar	1. Rýni ekki tilgreind í áætlun og/eða ekki framkvæmd	1. Uppfylla lágmarksskilyrði starfsleyfis	1. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði > 500 m	1. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði > 500 m	1. summa kvartana og óhappa < 5	0. umhverfisstjórnunarkerfi (ekki vottun)	1-3 frávik: 0	Meðal: 0	Engin starfsemi en farið í eftirlit: 1		
2. = > 1000	2. Verulega ábótavant	2. Verulega ábótavant	2. Frágangur svæðis og umgengni er ófullnægjandi	2. Ekki tilgreind og eða ekki framkvæmd og verklýsingar ekki til staðar	2. Áætlanir þarfnast uppfærslu	2. Ófullnægjandi skráningar	2. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði < 500 m	2. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði < 500 m	2. summa kvartana og óhappa > 5	+1: nei	>4 frávik: +1	Slæmt: +2	Starfsemi: 1		
3	2	2	2	2	1	2	1	1	3	1	2			Samt:	Tíðni

Mynd 3: Kerfisbundið áhættumat fyrir spilliefnamóttökur

Eftirlitsflokkur	Þróarrými	Frárennsli	Bensín í stöðinni	Umfang	Þjálfun starfsmanna, verklýsingar og viðhald þekkingar	Áætlanir	Skráningar	Eru vatnsverndar-eða náttúruverndarsvæði og/eða íbúabyggð nálægt starfsstöðinni (samkvæmt deiliskipulagi)	Kvartanir og mengunaróhöpp á síðustu 4 árum	Hefur fyrirtækið votta ISO 14001 / EMAS eða sambærilegt	Fjöldi frávika á síðustu fjórum árum	Viðhorf stjórnanda til umhverfis-mála, bregðast þeir vel við athugasemdum og frávikum	Engin starfsemi en gilt leyfi		
3=0	0. Þróarrými 90% af stærsta geymi	0. Olíuskilja og síðan í bæjarkerfi	Nei: 0	<2000	0. í lagi	0. Uppfærðar og í lagi	0. Í lagi	0. Fjarlægð í öll viðkvæm svæði > 1000 m (á skipulagi)	0. 0-1 kvörtun og ekkert óhapp	Já: -1	0 frávik : -1	Gott: -1	Engin starfsemi: 0		
2=1	1. Þróarrými 90% af stærsta geymi með akstursleiðum inn í þrónna	1. Olíuskilja og frárennsli beint í sjó		2000-10000	1. Þarfnast úrbóta	1. Til staðar en þarfnast uppfærslu	1. Þarfnast úrbóta	1. Fjarlægð í öll viðkvæm svæði > 500 m	1. 2-8 kvartanir, en ekkert óhapp		1-3 frávik: 0	Meðal: 0	Engin starfsemi en farið í eftirlit: 1		
1=2	2. Minna en 90% þróarrými	2. Olíuskilja og frárennsli í yfirborðsvatn eða engar mælingar framkvæmdar	Já: 2	>10000	2. Verulega ábótavant	2. Ófullnægjandi eða ekki til staðar	2. Verulega ábótavant	2. Fjarlægð í öll viðkvæm svæði < 500 m (ekki á skipulagi)	2. > 8 kvartanir, óhöpp þekkt	Nei: +1	>4 frávik: +1	Slæmt: +2	Starfsemi: 1		
1	3	2	2	1	1	2	1	1	1		2			Samt:	Tíðni

Mynd 4: Kerfisbundið áhættumat fyrir olíu- og bikbirgðastöðvar

Vinnsluálag	Losun í andrúmsloft	Losun og búnaður í fráveitu	Gæði hráefnis sem fer í vinnslu	Þjálfun starfsmanna, verklýsingar og viðhald þekkingar	Rýni áætlana	Skráningar	Eru vatnsverndar- eða náttúruverndarsvæði og/eða nálægt starfsstöðinni	Er íbúabyggð nálægt starfsstöðinni	Samanlagður fjöldi kvartana og mengunaróhappa á síðustu 4 árum	Umhverfisstjórnunarkerfi	Fjöldi frávika á síðustu fjórum árum	Viðhorf stjórnanda til umhverfis-mála, bregðast þeir vel við athugasemdum og frávikum	Engin starfsemi en gilt leyfi		
0. Vinnsla afskurðar á innan við 50% af hámarksafköstum (tonn hráefni á dag)	0. Keyrt á undir 3% vinnslutíma á olíu	0. <80% af losunarmörkum starfsleyfis fyrir fitu, svifefni og COD	0. TVN gildi 95% tilvika < 50 mg N/100g hráefnis	0. Þjálfun reglulega tilgreind og framkvæmd	0. Regluleg rýni tilgreind og framkvæmd	0. Skráningar nýttar fyrir innri markmið	0. Fjarlægð í eitthvertl viðkvæmt svæði > 1000 m	0. Fjarlægð í eitthvertl viðkvæmt svæði > 1000 m	0. summa kvartana og óhappa = 0	-1: já (vottað ISO 14001 / EMAS eða sambærilegt)	0 frávik : -1	Gott: -1	Engin starfsemi: 0		
1. Vinnsla afskurðar á innan við 80% hámarksafköstum (tonn hráefni á dag)	1. Undir skilgreindum losunarmörkum fyrir ryk í starfsleyfi	1. 80-100% af losunarmörkum í starfsleyfi fyrir fitu, svifefni og COD	1. TVN gildi 95% tilvika < 80 mg N/100g hráefnis	1. Þjálfun tilgreind og/eða ekki framkvæmd en verklýsingar til staðar	1. Rýni ekki tilgreind í áætlun og/eða ekki framkvæmd	1. Uppfylla lágmarksskilyrði starfsleyfis	1. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði > 500 m	1. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði > 500 m	1. summa kvartana og óhappa < 5	0. umhverfisstjórnunarkerfi (ekki vottun)	1-3 frávik: 0	Meðal: 0	Engin starfsemi en farið í eftirlit: 1		
2. Keyrt á hámarksafköstum í vertíðum (tonn hráefni á dag)	2. Yfir skilgreindum losunarmörkum fyrir ryk í starfsleyfi eða mælingar ekki til staðar	2. Yfir skilgreindum losunarmörkum í starfsleyfi fyrir fitu, svifefni og COD eða mælingar ekki framkvæmdar	2. TVN gildi 95% tilvika >80 mg N/100g hráefnis, fer yfir 100 mg N/100g hráefnis eða mælingar ekki framkvæmdar	2. Ekki tilgreind og eða ekki framkvæmd og verklýsingar ekki til staðar	2. Áætlanir þarfnast uppfærslu	2. Ófullnægjandi skráningar	2. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði < 500 m	2. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði < 500 m	2. summa kvartana og óhappa > 5	+1: nei	>4 frávik: +1	Slæmt: +2	Starfsemi: 1		
1	2	2	3	2	1	2	1	1	3	2	2			Samt:	Tíðni

Mynd 5: Kerfisbundið áhættumat fyrir fiskmjölsverksmiðjur

Umfang	Frárennsli	Ryklosun	Fóðurgjöf og geymsla, ráðstöfun úrgangs (dýrahræja og haugs)	Þjálfun starfsmanna, verklýsingar og viðhald þekkingar	Rýni áætlana	Skráningar	Eru vatnsverndar- eða náttúruverndarsvæði og/eða nálægt starfsstöðinni	Er íbúabyggð nálægt starfsstöðinni	Samanlagður fjöldi kvartana og mengunaróhappa á síðustu 4 árum	Umhverfisstjórnunarkerfi	Fjöldi frávika á síðustu fjórum árum	Viðhorf stjórnanda til umhverfis-mála, bregðast þeir vel við athugasemdum og frávikum	Engin starfsemi en gilt leyfi		
Svín = 2.000-4.000, Hænsni = 40.000-60.000	0. Mælingar innan marka starfsleyfis og fullnægjandi hreinsun til staðar	0 = Í lagi	0. Í lagi	0. Þjálfun reglulega tilgreind og framkvæmd	0. Regluleg rýni tilgreind og framkvæmd	0. Skráningar nýttar fyrir innri markmið	0. Fjarlægð í eitthvertl viðkvæmt svæði > 1000 m	0. Fjarlægð í eitthvertl viðkvæmt svæði > 1000 m	0. summa kvartana og óhappa = 0	-1: já (vottað ISO 14001 / EMAS eða sambærilegt)	0 frávik : -1	Gott: -1	Engin starfsemi: 0		
Svín = 4.000-8000, Hænsni = 60.000-80.000	1. Mælingar innan marka starfsleyfis en hreinsun ekki skv. BAT		1. Þarfnast úrbóta	1. Þjálfun tilgreind og/eða ekki framkvæmd en verklýsingar til staðar	1. Rýni ekki tilgreind í áætlun og/eða ekki framkvæmd	1. Uppfylla lágmarksskilyrði starfsleyfis	1. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði > 500 m	1. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði > 500 m	1. summa kvartana og óhappa < 5	0. umhverfisstjórnunarkerfi (ekki vottun)	1-3 frávik: 0	Meðal: 0	Engin starfsemi en farið í eftirlit: 1		
Svín = >8000, Hænsni = >80.000	2. Mælingar ekki innan marka starfsleyfisi, hafa ekki verið framkvæmdar og/eða engin hreinsun	2=Aðferðir til að minnka ryklosun skv. BAT eru ekki til staðar.	2. Verulega ábótavant	2. Ekki tilgreind og eða ekki framkvæmd og verklýsingar ekki til staðar	2. Áætlanir þarfnast uppfærslu	2. Ófullnægjandi skráningar	2. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði < 500 m	2. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði < 500 m	2. summa kvartana og óhappa > 5	+1: nei	>4 frávik: +1	Slæmt: +2	Starfsemi: 1		
3	2	2	2	1	1	2	1	1	3	2	2			Samt:	Tíðni

Mynd 6: Kerfisbundið áhættumat fyrir þauleldi

Umfang	Bik- og olíumagn á svæði	Lofthreinsibúnaður	Frágangur geyma	Aðgengi og umgengni	Þjálfun starfsmanna, verklýsingar og viðhald þekkingar	Rýni áætlana	Eru vatnsverndar- eða náttúruverndarsvæði og/eða nálægt starfsstöðinni	Er íbúabyggð nálægt starfsstöðinni	Samanlagður fjöldi kvartana og mengunaróhappa á síðustu 4 árum	Umhverfisstjórnunarkerfi	Fjöldi frávika á síðustu fjórum árum	Viðhorf stjórnanda til umhverfis-mála, bregðast þeir vel við athugasemdum og frávikum	Engin starfsemi en gilt leyfi		
0 = < 20 t/klst	0 = < 1000m3	0. Mælingar innan marka starfsleyfis og fullnægjandi hreinsun til staðar	0. Allir geymar í fullnægjandi þró og merkingar í lagi	0. Frágangur svæðis og umgengni fullnægjandi	0. Þjálfun reglulega tilgreind og framkvæmd	0. Regluleg rýni tilgreind og framkvæmd	0. Fjarlægð í eitthvertl viðkvæmt svæði > 1000 m	0. Fjarlægð í eitthvertl viðkvæmt svæði > 1000 m	0. summa kvartana og óhappa = 0	-1: já (vottað ISO 14001 / EMAS eða sambærilegt)	0 frávik : -1	Gott: -1	Engin starfsemi: 0		
1. = 20-150 t/klst	1 = 1000 - 5.000m3	1. Mælingar innan marka starfsleyfis en hreinsun ekki skv. BAT	1. Þró og/eða merkingum ábótavant	1. Frágangur svæðis og umgengni þarfnast úrbóta	1. Þjálfun tilgreind og/eða ekki framkvæmd en verklýsingar til staðar	1. Rýni ekki tilgreind í áætlun og/eða ekki framkvæmd	1. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði > 500 m	1. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði > 500 m	1. summa kvartana og óhappa < 5	0. umhverfisstjórnunarkerfi (ekki vottun)	1-3 frávik: 0	Meðal: 0	Engin starfsemi en farið í eftirlit: 1		
2. => 150 t/klst	2 => 5.000m3	2. Mælingar ekki innan marka starfsleyfisi, hafa ekki verið framkvæmdar og/eða engin hreinsun	2. Engin þró og/eða engar merkingar	2. Frágangur svæðis og umgengni er ófullnægjandi	2. Ekki tilgreind og eða ekki framkvæmd og verklýsingar ekki til staðar	2. Áætlanir þarfnast uppfærslu	2. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði < 500 m	2. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði < 500 m	2. summa kvartana og óhappa > 5	+1: nei	>4 frávik: +1	Slæmt: +2	Starfsemi: 1		
3	1	2	2	1	2	2	1	1	3	1	2			Samt:	Tíðni

Mynd 7: Kerfisbundið áhættumat fyrir olíumalar- og malbikunarstöðvar

Umfang/ Eðli starfsemi	Frárennsli	Efnanotkun, meðferð og geymsla	Mengunarhætta	Þjálfun starfsmanna, verklýsingar og viðhald þekkingar	Rýni áætlana	Skráning hráefna og skráning og förgun lífvirks úrgangs, annars efnaúrgangs og spilliefna	Eru vatnsverndar- eða náttúruverndarsvæði og/eða nálægt starfsstöðinni	Er íbúabyggð nálægt starfsstöðinni	Samanlagður fjöldi kvartana og mengunaróhappa á síðustu 4 árum	Umhverfisstjórnunarkerfi	Fjöldi frávika á síðustu fjórum árum	Viðhorf stjórnanda til umhverfis-mála, bregðast þeir vel við athugasemdum og frávikum	Engin starfsemi en gilt leyfi		
0. Blöndun virkra efna eða einföld einangrun (lífvirkra) millilyfjaefna	0. Frárennsli er hlutleyst/gert óvirkt (og fer í gegnum settank) áður en það fer í fráveitu sveitafélags	0. Geymsla og meðhöndlun efna og efnablanda er skv. viðurkenndum aðferðum og uppfærð öryggisblöð eru aðgengileg	0. Lokuð niðurföll eða lekaþró. Ísogsbúnaður og/eða mottur til staðar	0. Þjálfun reglulega tilgreind og framkvæmd	0. Regluleg rýni tilgreind og framkvæmd	0. Góðar skráningar, förgun á viðurkenndan hátt (Spilliefnamóttaka eða brennsla)	0. Fjarlægð í eitthvertl viðkvæmt svæði > 1000 m	0. Fjarlægð í eitthvertl viðkvæmt svæði > 1000 m	0. summa kvartana og óhappa = 0	-1: já (vottað ISO 14001 / EMAS eða sambærilegt)	0 frávik : -1	Gott: -1	Engin starfsemi: 0		
1. Einangrun lífvirks efnis/millilyjfaefnis úr lífrænu sýni eða efnahvarf á millilyfjaefni	1. Frárennsli fer í gegnum settank/setþró áður en það fer í fráveitu	1. Geymsla og/eða meðhöndlun efna er ábótavant og/eða uppfærð öryggisblöð ekki aðgengleg	1. Annað hvort opnin niðurföll og engin lekaþró, eða enginn ísogsbúnaður eða mottur til staðar	1. Þjálfun tilgreind og/eða ekki framkvæmd en verklýsingar til staðar	1. Rýni ekki tilgreind í áætlun og/eða ekki framkvæmd	1. Skráningar ekki nægjanlegar og/eða förgun ábótavant	1. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði > 500 m	1. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði > 500 m	1. summa kvartana og óhappa < 5	0. umhverfisstjórnunarkerfi (ekki vottun)	1-3 frávik: 0	Meðal: 0	Engin starfsemi en farið í eftirlit: 1		
2. Efnasmíði lyfs frá grunni	2. Engin hreinsun á sér stað áður en frárennsli fer í fráveitu og/eða engar mælingar framkvæmdar	2. Geymsla og meðhöndlun efna er ábótavant og öryggisblöð ekki aðgengileg	2. Hvorki lekaþró, lokuð niðurföll, ísogsbúnaður eða mottur til staðar.	2. Ekki tilgreind og eða ekki framkvæmd og verklýsingar ekki til staðar	2. Áætlanir þarfnast uppfærslu	2. Engar skráningar og förgun ábótavant	2. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði < 500 m	2. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði < 500 m	2. summa kvartana og óhappa > 5	+1: nei	>4 frávik: +1	Slæmt: +2	Starfsemi: 1		
3	2	2	2	1	1	1	1	1	1	2	2	1		Samt:	Tíðni

Mynd 8: Kerfisbundið áhættumat fyrir lyfjaiðnað

Umfang	Viðtaki	Vatnshlot	Dýpt undir kvíum	Fóðurkerfi	Þjálfun starfsmanna, verklýsingar og viðhald þekkingar	Skráningar	Eru vatnsverndar- eða náttúruverndarsvæði og/eða nálægt starfsstöðinni	Er íbúabyggð nálægt starfsstöðinni	Samanlagður fjöldi kvartana og mengunaróhappa á síðustu 4 árum	Umhverfisstjórnunarkerfi	Fjöldi frávika á síðustu fjórum árum	Viðhorf stjórnanda til umhverfis-mála, bregðast þeir vel við athugasemdum og frávikum	Engin starfsemi en gilt leyfi		
0 < 1000 tonn	0. opinn flói - miklir straumar	0. Opin	0. >40	0. Sjálfvirkt kerfi	0. Þjálfun reglulega tilgreind og framkvæmd	0. Skráningar nýttar fyrir innri markmið	0. Fjarlægð í eitthvertl viðkvæmt svæði > 1000 m	0. Fjarlægð í eitthvertl viðkvæmt svæði > 1000 m	0. summa kvartana og óhappa = 0	-1: já (vottað ISO 14001 / EMAS eða sambærilegt)	0 frávik : -1	Gott: -1	Engin starfsemi: 0		
1. 1000-6000	1. Straumþungir firðir		1. 20-40	1. útreikningur fóðurmagns en gefið með höndunum	1. Þjálfun tilgreind og/eða ekki framkvæmd en verklýsingar til staðar	1. Uppfylla lágmarksskilyrði starfsleyfis	1. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði > 500 m	1. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði > 500 m	1. summa kvartana og óhappa < 5	0. umhverfisstjórnunarkerfi (ekki vottun)	1-3 frávik: 0	Meðal: 0	Engin starfsemi en farið í eftirlit: 1		
2. >6000	2. litlir straumar (þröskulds-fjörður)	2. Skjólsæl	2. <20 m	2. Handfóðrun án fóðurkerfis	2. Ekki tilgreind og eða ekki framkvæmd og verklýsingar ekki til staðar	2. Ófullnægjandi skráningar	2. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði < 500 m	2. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði < 500 m	2. summa kvartana og óhappa > 5	+1: nei	>4 frávik: +1	Slæmt: +2	Starfsemi: 1		
3	2	1	1	1	2	2	1	1	1	1	2			Samt:	Tíðni

Mynd 9: Kerfisbundið áhættumat fyrir fiskeldi í sjó

Umfang	Tegund eldis	Hreinsun frárennslis	Viðtaki	Fóðurkerfi	Þjálfun starfsmanna, verklýsingar og viðhald þekkingar	Skráningar	Eru vatnsverndar- eða náttúruverndarsvæði og/eða nálægt starfsstöðinni	Er íbúabyggð nálægt starfsstöðinni	Samanlagður fjöldi kvartana og mengunaróhappa á síðustu 4 árum	Umhverfisstjórnunarkerfi	Fjöldi frávika á síðustu fjórum árum	Viðhorf stjórnanda til umhverfis-mála, bregðast þeir vel við athugasemdum og frávikum	Tíðni eftirlita		
0. < 20/200 tonn	0. Klakfiskur / tilraunaeldi / hafbeit	0. tromlusía	0. losun í sjó	0. Sjálfvirkt kerfi	0. Þjálfun reglulega tilgreind og framkvæmd	0. Skráningar nýttar fyrir innri markmið	0. Fjarlægð í eitthvertl viðkvæmt svæði > 1000 m	0. Fjarlægð í eitthvertl viðkvæmt svæði > 1000 m	0. summa kvartana og óhappa = 0	-1: já (vottað ISO 14001 / EMAS eða sambærilegt)	0 frávik : -1	Gott: -1	Engin starfsemi, lágmarks eftirlit: 0		
1. 20/200-100/1000 tonn	1. Seiðaeldi / sleppingar	1. Settjörn og sigtun	1. losun í jökulá / dragá	1. útreikningur fóðurmagns en gefið með höndunum	1. Þjálfun tilgreind og/eða ekki framkvæmd en verklýsingar til staðar	1. Uppfylla lágmarksskilyrði starfsleyfis	1. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði > 500 m	1. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði > 500 m	1. summa kvartana og óhappa < 5	0. umhverfisstjórnunarkerfi (ekki vottun)	1-3 frávik: 0	Meðal: 0	Engin starfsemi en farið í eftirlit skv. áhættumati: 1		
2. >100/1000 tonn	2. Matfiskur	2. Engin hreinsun	2. losun í ferskvatn/ lindá	2. Handfóðrun án fóðurkerfis	2. Ekki tilgreind og eða ekki framkvæmd og verklýsingar ekki til staðar	2. Ófullnægjandi skráningar	2. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði < 500 m	2. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði < 500 m	2. summa kvartana og óhappa > 5	+1: nei	>4 frávik: +1	Slæmt: +2	Starfsemi og farið í eftirlit skv. áhættumati: 1		
3	1	2	2	1	1	2	1	1	1	1	2			Samt:	Tíðni

Mynd 10: Kerfisbundið áhættumat fyrir fiskeldi á landi

Umfang	Losun í fráveitu	Losun í andrúmsloft	Flæðigryfjur	Aðgengi og umgengni	Álag á umhverfi (niðurstöður umhverfisvöktunar)	Þjálfun starfsmanna, rýni áætlana, verklýsingar og viðhald þekkingar	Skráningar	Eru vatnsverndar-eða náttúruverndarsvæði og/eða íbúabyggð nálægt starfsstöðinni	Samanlagður fjöldi kvartana og mengunaróhappa á síðustu 4 árum	Umhverfisstjórnunarkerfi	Fjöldi frávika á síðustu fjórum árum	Viðhorf stjórnanda til umhverfis-mála, bregðast þeir vel við athugasemdum og frávikum	Engin starfsemi en gilt leyfi		
0 < 10.000t	0. Öll mæld mengunarefni <80% af starfsleyfismörkum	0. Öll mæld mengunarefni <80% af starfsleyfismörkum	0. Nei, allur úrgangur sendur til viðurkenndra móttökuaðila	0. Frágangur svæðis og umgengni fullnægjandi	0. í lagi	0. Þjálfun reglulega tilgreind og framkvæmd	0. Skráningar nýttar fyrir innri markmið	0. Fjarlægð í eitthvertl viðkvæmt svæði > 1000 m	0. summa kvartana og óhappa = 0	-1: já (vottað ISO 14001 / EMAS eða sambærilegt)	0 frávik: -1	Gott: -1	Engin starfsemi en farið í eftirlit á 3 ára fresti: 0		
1. 10.000 - 50.000t	1. Öll mæld mengunarefni undir starfsleyfismörkum (einhver mæld gildi >80%)	1. Öll mæld mengunarefni undir starfsleyfismörkum (einhver mæld gildi >80%)		1. Frágangur svæðis og umgengni þarfnast úrbóta	1. vísbendingar um álag	1. Þjálfun tilgreind og/eða ekki framkvæmd en verklýsingar til staðar	1. Uppfylla lágmarksskilyrði starfsleyfis	1. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði > 500 m	1. summa kvartana og óhappa < 5	0. umhverfisstjórnunarkerfi (ekki vottun)	1-3 frávik: 0	Meðal: 0	Engin starfsemi en farið í eftirlit: 1		
2. > 50.000t	2. Einhver mengunaerefni yfir starfsleyfismörkum eða mælingar ekki framkvæmdar	2. Einhver mengunaerefni yfir starfsleyfismörkum eða mælingar ekki framvkæmdar	2. Já, ákv. flokkar framleiðsluúrgangs settir í fllæðigryfjur	2. Frágangur svæðis og umgengni er ófullnægjandi	2. merki um álag	2. Ekki tilgreind og eða ekki framkvæmd og verklýsingar ekki til staðar	2. Ófullnægjandi skráningar	2. Fjarlægð í eitthvert viðkvæmt svæði < 500 m	2. summa kvartana og óhappa > 5	+1: nei	>4 frávik: +1	Slæmt: +2	Starfsemi: 1		
2	2	3	2	1	2	1		1	3	2	2			Samt:	Tíðni

Mynd 11: Kerfisbundið áhættumat fyrir ál- og kísilver

Eftirlitsflokkur	Ráðstöfun úrgangs	Lofthreinsibúnaður	Frárennsli	Efnanotkun, meðferð og geymsla	Þjálfun starfsmanna, verklýsingar og viðhald þekkingar	Áætlanir	Skráningar	Eru vatnsverndar-eða náttúruverndarsvæði og/eða íbúabyggð nálægt starfsstöðinni	Kvartanir og mengunaróhöpp á síðustu 4 árum	Hefur fyrirtækið votta ISO 14001 / EMAS eða sambærilegt	Fjöldi frávika á síðustu fjórum árum	Viðhorf stjórnanda til umhverfis-mála, bregðast þeir vel við athugasemdum og frávikum	Engin starfsemi en gilt leyfi		
3=0	0. Í lagi	0. Mælingar innan marka starfsleyfis og fullnægjandi hreinsun til staðar	0. Mælingar innan marka starfsleyfis og fullnægjandi hreinsun til staðar	0. Í lagi	0. í lagi	0. Uppfærðar og í lagi	0. Í lagi	0. Fjarlægð í öll viðkvæm svæði > 1000 m	0. 0-1 kvörtun og ekkert óhapp	Já: -1	0 frávik : -1	Gott: -1	Engin starfsemi: 0		
2=1	1. Þarfnast úrbóta	1. Mælingar innan marka starfsleyfis en hreinsun ekki skv. BAT	1. Mælingar innan marka starfsleyfis en hreinsun ekki skv. BAT	1. Þarfnast úrbóta	1. Þarfnast úrbóta	1. Til staðar en þarfnast uppfærslu	1. Þarfnast úrbóta	1. Fjarlægð í öll viðkvæm svæði > 500 m	1. 2-8 kvartanir, en ekkert óhapp		1-3 frávik: 0	Meðal: 0	Engin starfsemi en farið í eftirlit: 1		
1=2	2. Verulega ábótavant	2. Mælingar ekki innan marka starfsleyfisi, hafa ekki verið framkvæmdar og/eða engin hreinsun	2. Mælingar ekki innan marka starfsleyfisi, hafa ekki verið framkvæmdar og/eða engin hreinsun	2. Verulega ábótavant	2. Verulega ábótavant	2. Ófullnægjandi eða ekki til staðar	2. Verulega ábótavant	2. Fjarlægð í öll viðkvæm svæði < 500 m	2. > 8 kvartanir, óhöpp þekkt	Nei: +1	>4 frávik: +1	Slæmt: +2	Starfsemi: 1		
2	2	2	2	2	2	1	2	2	3		2			Samt:	Tíðni

Mynd 12: Kerfisbundið áhættumat fyrir verksmiðjur í I. viðauka laga nr. 7/1998

Eftirlitsflokkur	Ráðstöfun úrgangs	Lofthreinsibúnaður	Frárennsli	Efnanotkun, meðferð og geymsla	Þjálfun starfsmanna, verklýsingar og viðhald þekkingar	Áætlanir	Skráningar	Eru vatnsverndar-eða náttúruverndarsvæði og/eða íbúabyggð nálægt starfsstöðinni	Kvartanir og mengunaróhöpp á síðustu 4 árum	Hefur fyrirtækið votta ISO 14001 / EMAS eða sambærilegt	Fjöldi frávika á síðustu fjórum árum	Viðhorf stjórnanda til umhverfis-mála, bregðast þeir vel við athugasemdum og frávikum	Engin starfsemi en gilt leyfi		
3=0	0. Í lagi	0. Mælingar innan marka starfsleyfis og fullnægjandi hreinsun til staðar	0. Mælingar innan marka starfsleyfis og fullnægjandi hreinsun til staðar	0. Í lagi	0. í lagi	0. Uppfærðar og í lagi	0. Í lagi	0. Fjarlægð í öll viðkvæm svæði > 1000 m	0. 0-1 kvörtun og ekkert óhapp	Já: -1	0 frávik : -1	Gott: -1	Engin starfsemi: 0		
2=1	1. Þarfnast úrbóta	1. Mælingar innan marka starfsleyfis en hreinsun ekki skv. BAT	1. Mælingar innan marka starfsleyfis en hreinsun ekki skv. BAT	1. Þarfnast úrbóta	1. Þarfnast úrbóta	1. Til staðar en þarfnast uppfærslu	1. Þarfnast úrbóta	1. Fjarlægð í öll viðkvæm svæði > 500 m	1. 2-8 kvartanir, en ekkert óhapp		1-3 frávik: 0	Meðal: 0	Engin starfsemi en farið í eftirlit: 1		
1=2	2. Verulega ábótavant	2. Mælingar ekki innan marka starfsleyfisi, hafa ekki verið framkvæmdar og/eða engin hreinsun	2. Mælingar ekki innan marka starfsleyfisi, hafa ekki verið framkvæmdar og/eða engin hreinsun	2. Verulega ábótavant	2. Verulega ábótavant	2. Ófullnægjandi eða ekki til staðar	2. Verulega ábótavant	2. Fjarlægð í öll viðkvæm svæði < 500 m	2. > 8 kvartanir, óhöpp þekkt	Nei: +1	>4 frávik: +1	Slæmt: +2	Starfsemi: 1		
2	2	2	2	2	2	1	2	2	3	1	2			Samt:	Tíðni

Mynd 13: Kerfisbundið áhættumat fyrir verksmiðjur í II. viðauka laga nr. 7/1998

Þeim mun meiri sem áhættan er metin fyrir hvern áhættuþátt þeim mun fleiri stig fást. Samtalan úr stigafjölda áhættuþáttanna gefur svo tiltekinni starfsstöð ákveðið heildarskor (einkunn) sem segir til um í hvaða áhættuflokki viðkomandi starfsstöð lendir og þar með hver tíðni reglubundinna vettvangsferða eigi að vera. Nánar er greint frá uppbyggingu áhættumats til ákvörðunar á tíðni eftirlitsferða í landsáætlun um eftirlit.

Hver starfsstöð fellur í tiltekin áhættuflokk A til D í samræmi við einkunn úr áhættumatinu sem segir til um tíðni vettvangsferða í tiltekið fyrirtæki eins og sjá má í töflu 1.

Einkunn úr áhættumati	Áhættu-flokkur	Tíðni vettvangsheimsókna
18+	A	Einu sinni á ári eða oftar
12-17	B	Árlegt
7-11	C	Annað hvert ár
0-6	D	Þriðja hvert ár

Tafla 1: Tíðni vettvangsheimsókna út frá kerfisbundnu áhættumati um umhverfisáhættu viðkomandi starfsemi

Umhverfisstofnun kynnti drög að áhættumati í vettvangsferðum ársins 2020. Í lok árs var gerð heildarrýni á áhættumatinu byggt á niðurstöðum úr eftirlitum ársins. Vettvangsferðir ársins munu taka mið af niðurstöðum áhættumatsins, sem verður uppfært í lok hvers árs. Niðurstöður áhættumats fyrir starfsemi undir eftirliti Umhverfisstofnunar má sjá á myndum nr 14 til 22.

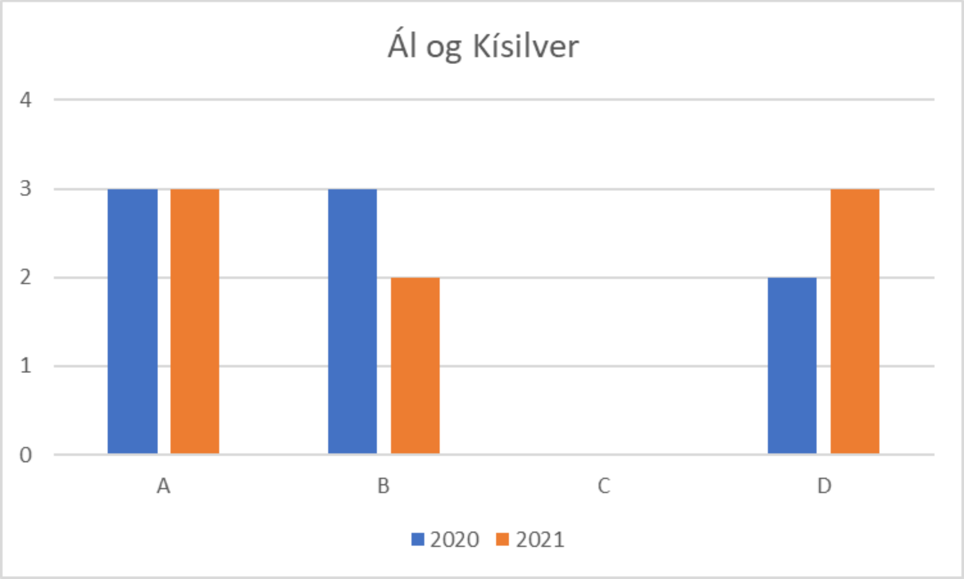

Mynd 14 Áhættuflokkun ál- og kísilvera

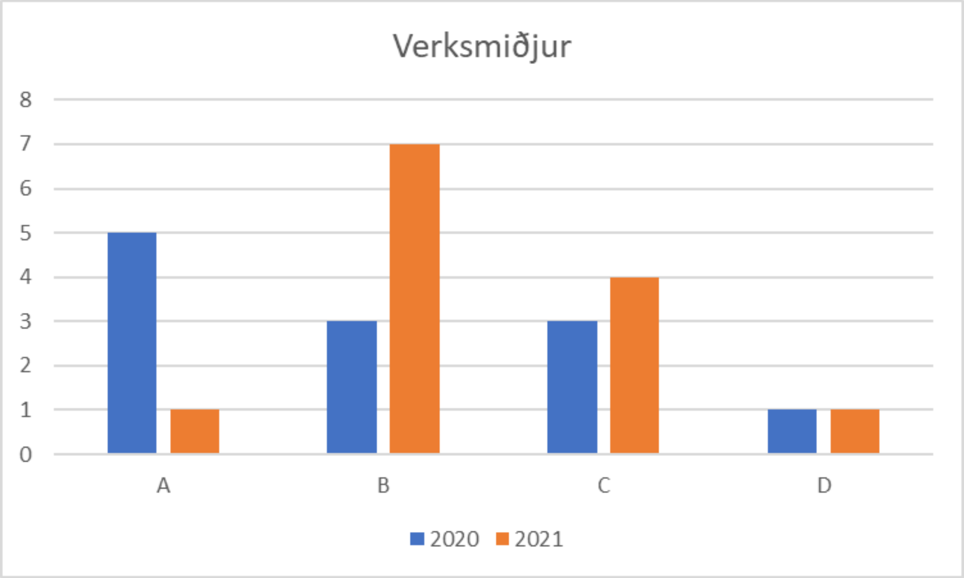

Mynd 15 Áhættuflokkun á verksmiðjum undir eftirliti Umhverfisstofnunar

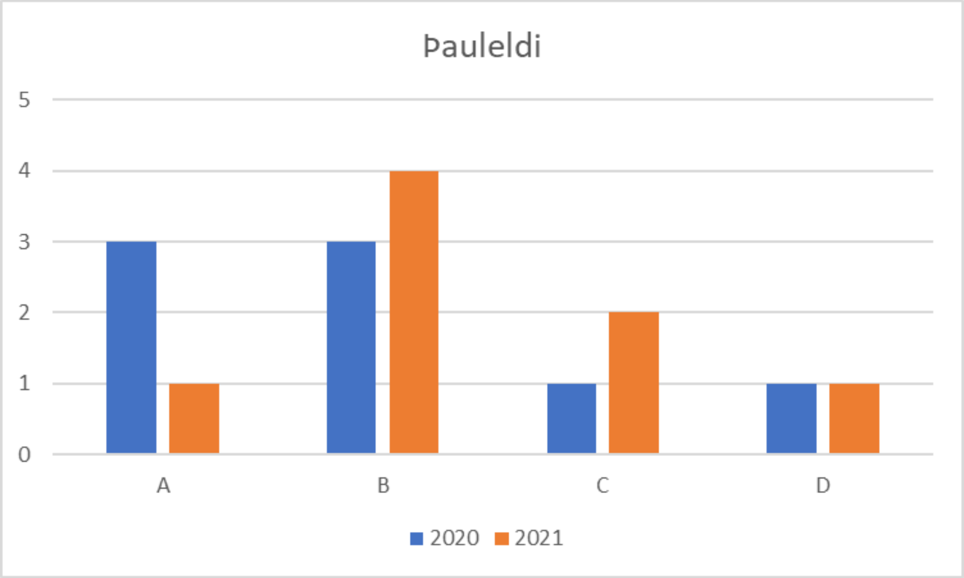

Mynd 16 Áhættuflokkun á þauleldisbúum undir eftirliti Umhverfisstofnunar

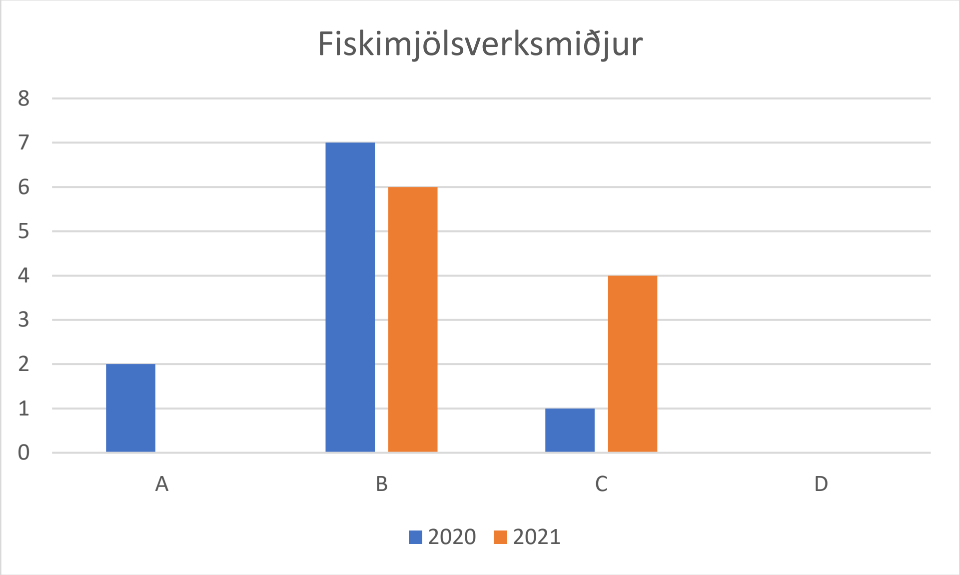

Mynd 17 Áhættuflokkun á fiskmjölsverksmiðjum undir eftirliti Umhverfisstofnunar

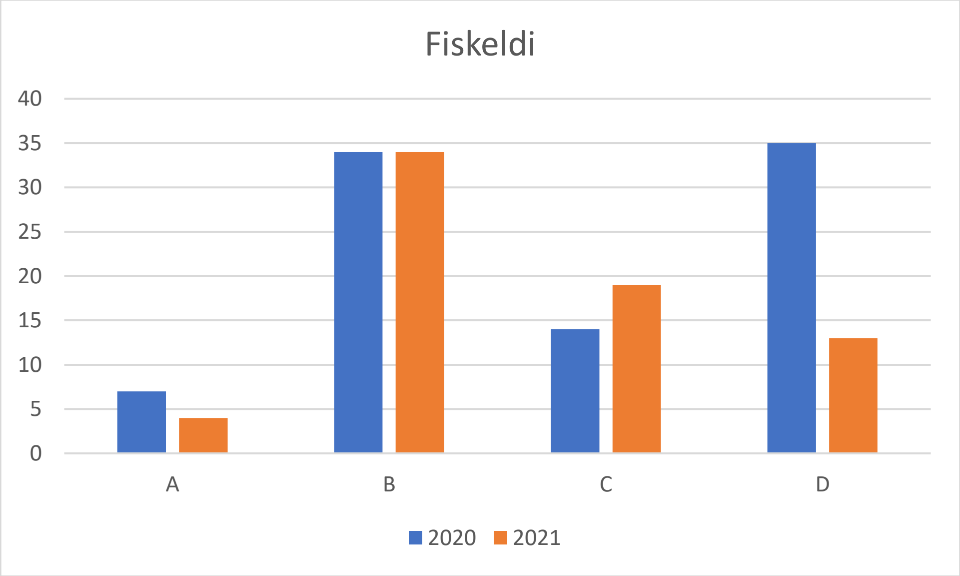

Mynd 18 Áhættuflokkun eldis sjávar- og ferskvatnslífvera undir eftirliti Umhverfisstofnunar

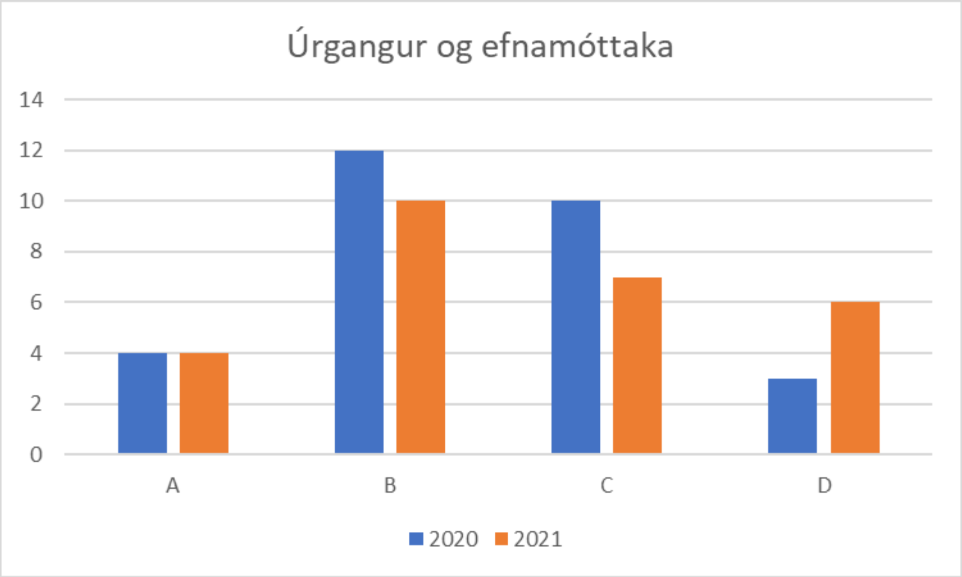

Mynd 19 Áhættuflokkun í úrgangi og efnamóttökum undir eftirliti Umhverfisstofnunar

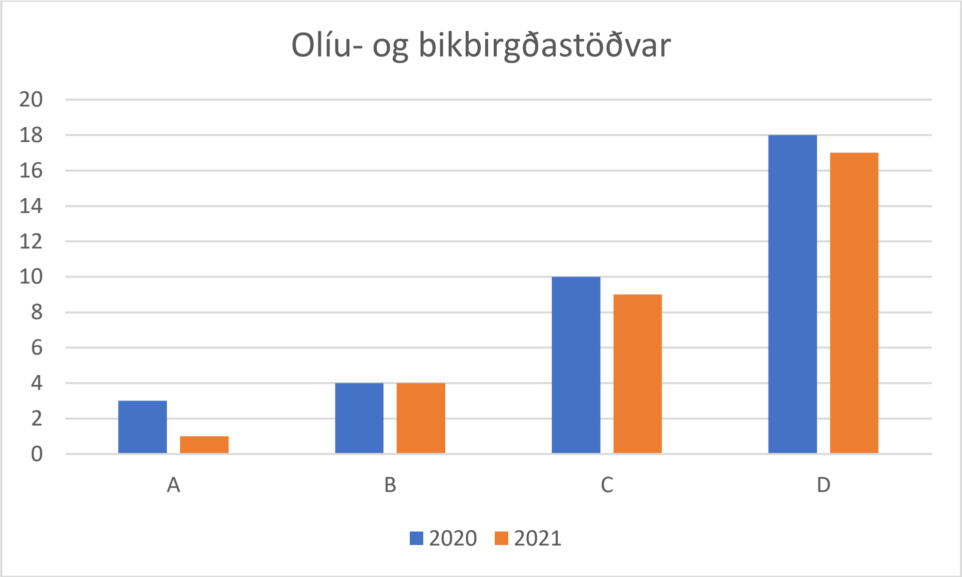

Mynd 20 áhættuflokkun olíu- og bikbirgðastöðva undir eftirliti Umhverfisstofnunar

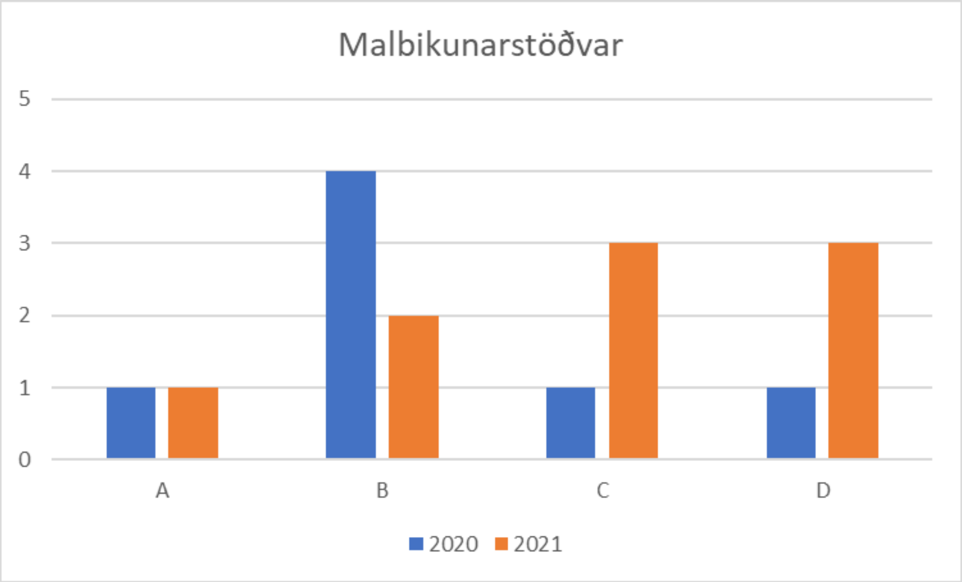

Mynd 21 Áhættuflokkun malbikunarstöðva undir eftirliti Umhverfisstofnunar

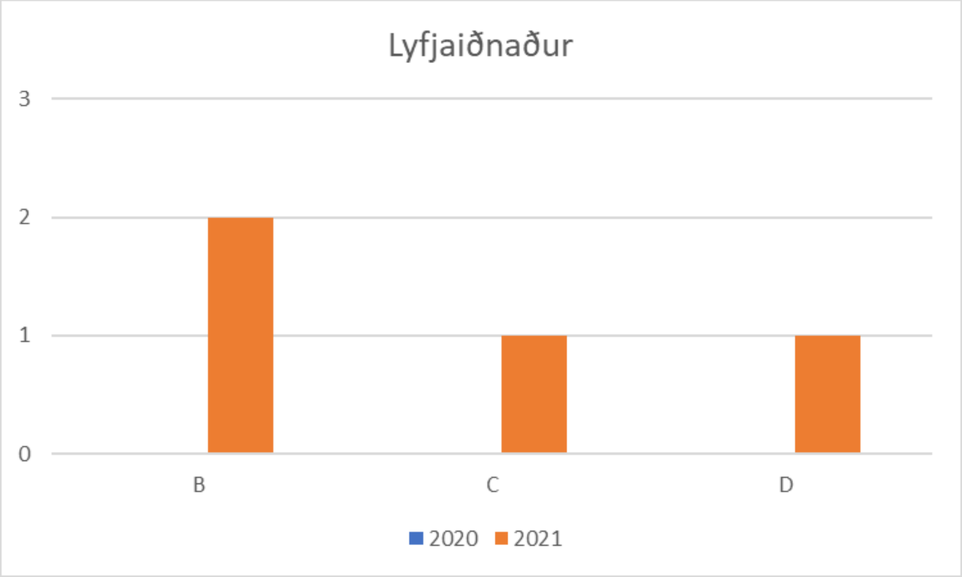

Mynd 22: Áhættuflokkun lyfjaiðnaðar undir eftirliti Umhverfisstofnunar

Eftirlit með erfðabreyttum lífverum og örverum.

Umhverfisstofnun annast eftirlit með erfðabreyttum lífverum og örverum samkvæmt lögum nr. 18/1996, um erfðabreyttar lífverur og reglugerðum settum með stoð í þeim. Farið er í vettvangsferðir í þá starfsemi annað hvert ár í samræmi við ákvæði reglugerðanna.

Fyrirvaralaust eða annað óvenjubundið eftirlit

Til viðbótar við reglubundnar vettvangsferðir geta komið upp aðstæður sem krefjast þess að fara þurfi í óvenjubundin eftirlit. Dæmi um slíkar aðstæður eru lokaúttektir með frágangi í kjölfar rekstrarstöðvunar, breytingar á starfsemi eða starfsleyfi og eftirfylgni með úrbótum frávika.

Ellefu óvenjubundnar vettvangsferðir eru fyrirhugaðar til úttektar á frágangi í kjölfar rekstrarstöðvunar, ellefu vegna nýrra leyfa, þrjár vegna breytingar á starfleyfi og tíu til úttektar á úrbótum frávika. Ástæður óvenjubundinna vettvangsheimsókna á árunum 2020 og 2021 má sjá nánar á mynd 23.

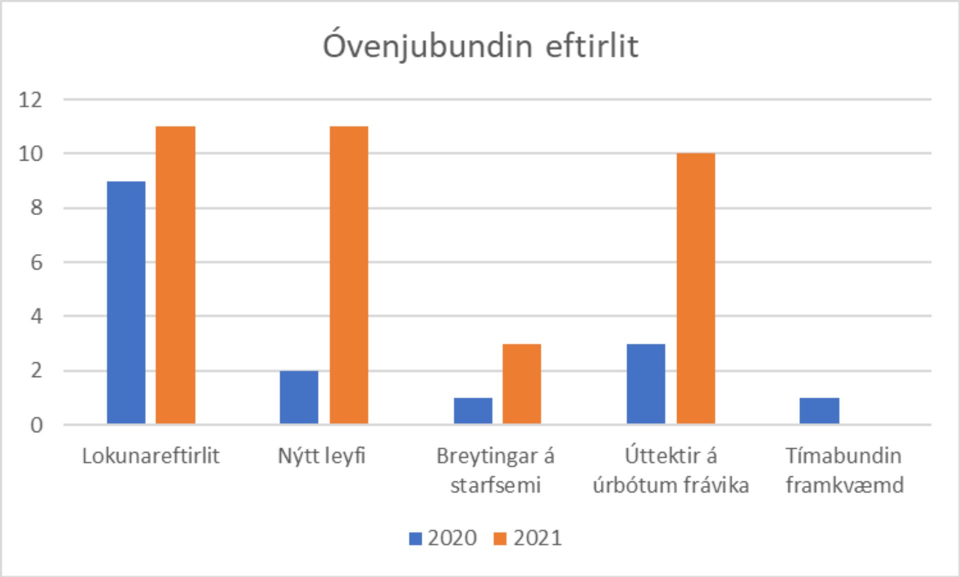

Mynd 23 Óvenjubundnar vettvangsferðir eftirlits á árunum 2020 og 2021

Þar að auki getur komið til nokkuð skyndilegra óvenjubundinna vettvangsferða í kjölfar ábendinga eða vísbendinga um frávik frá starfsleyfum. Út frá reynslu undanfarinna ára má gera ráð fyrir 5 slíkum vettvangsferðum á árinu.

Verklagsreglur um fyrirvaralaust eða óvenjubundið eftirlit eru tilgreindar í 7. kafla landsáætlunar.

Gjaldtaka

Í gjaldskrá Umhverfisstofnunar (uppfærð gjaldskrá 535/2015 frá 21. desember 2018) eru skilgreindir 5 gjaldflokkar sem miðast við áætlað umfang eftirlits með tiltekinni starfsstöð. Umfang eftirlits felur annars vegar í sér vettvangsferð á staðinn og hins vegar móttöku og yfirferð gagna, ábendinga og fyrirspurna vegna starfseminnar. Hlutfall þess tíma sem fer í vettvangsferð á móti annars umfangs (skrifborðseftirlits) er talsvert breytilegt eftir tegund starfsemi og því getur verið breytilegt hvaða gjaldflokk tiltekin starfsstöð fellur innan sama áhættuflokks.

Innheimta fyrir eftirlit er miðuð við gjaldflokka í gjaldskrá sbr. neðangreinda töflu 2. en fyrir umfangsmikil eftirlit hefur verið innheimt viðbótargjald miðað við rauntímaskráningar í verkbókhaldi Umhverfisstofnunar.

Áætlun fjöldi tíma	Gjald-flokkur	Eftirlits-flokkur (brottfallinn)
90	1	1a
42	2	1
25	3	2
17	4	3
12	5	4-5

Tafla 2: Áætlaðir tímar og gjaldflokkar fyrir eftirlit 2019

Tíðni vettvangsferða hefur áhrif á eftirlitsgjald þar sem að einungis er tekið eftirlitsgjald þau ár sem farið er í vettvangsferð.

Starfsemi:	Gjaldflokkur
Ál og kísilver	1 og 3
Verksmiðjur	2-3
Þauleldi	1-3
Fiskmjölsverksmiðjur	2-4
Fiskeldi	2-5
Úrgangur og efnamóttaka	1-5
Olía	3-5
Malbikunarstöðvar	3-5

Tafla 3: Áhættu- og gjaldflokkar starfsemisflokka í eftirliti Umhverfisstofnunar

Gjald fyrir eftirlit með erfðabreyttum lífverum og örverum er í samræmi við 27. gr gjaldskrár Umhverfisstofnunar.

Eftirfylgni vegna frávika er innheimt samkvæmt tímagjaldi og komi til umfangsmikils eftirlits s.s. vegna ábendinga, gagnaskila eða annarra ófyrirséðra þátta mun Umhverfisstofnun innheimta viðbótargjald skv. gjaldskrá og rauntímaskráningum í verkbókhaldi stofnunarinnar

Áherslur í eftirliti 2021

Áherslur í eftirliti Umhverfisstofnunar eru valdar í samræmi við áherslur í eftirliti sem skilgreind hafa verið í landsáætlun um eftirlit.

- Áhættumat til ákvörðunar á tíðni eftirlitsferða.
- Umgengni og aðkoma lóða.
- Geymsla og meðhöndlun hættulegra efna.
- Leiðbeiningar Umhverfisstofnunar um meðhöndlun fastefnis frá landeldisstöðvum í fiskeldi.
- Leiðbeiningar um umhverfisstjórnunarkerfi.

Reykjavík 19. mars 2021

Umhverfisstofnun

Halla Einarsdóttir
Teymisstjóri

Skúli Þórðarson
Sviðsstjóri

Fullgild rafræn undirskrift
HALLA EINARSDÓTTIR
2021-03-19 15:53:39 GMT
Ástæða: Undirskrift

Fullgild rafræn undirskrift
SKÚLI ÞÓRÐARSON
2021-03-22 07:46:33 GMT
Ástæða: Undirskrift